

Uzmanlık eğitimine de girecek mi?

Akupunktur artık bilimsel olarak sorgulanır ve tartışılır oldu

İSTANBUL - Akupunkturu hem destekleyen, hem de şiddetle karşı çıkanlar olduğunu söyleyen Hacettepe Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Hamdi Çelik, "Karşı çıkanlar akupunkturun etkisini psikolojik olarak niteliyor ve bazı çalışmalardan alınan plasebo etkilerini ortaya koyarak eleştiriyorlar. Klinik çalışmalarla akupunkturun işe yaradığını gösteren hekimler de bu tedavi yönteminin elektrofizyolojik ve hormonal etkilerini bilimsel yöntemlerle ortaya koyarak savunuyorlar" şeklinde konuştu. Akupunkturun mutlaka tıp eğitimi içinde yer alması gerektiğini savunan Prof. Dr. Çelik, konuyla ilgili sorularımızı yanıtladı.

MT: Akupunkturun tarihçesi hakkında bilgi verir misiniz?

Geleneksel Çin tıbbının alt bölümlerinden birisi olan akupunktur Çince'deki "Chen-Chiu"nun batı dillerindeki açılımı olan "Acu-Puncture" yani iğne-batırmak kelimesinden dilimize uyarlanmıştır. Akupunkturun ilk olarak milattan yaklaşık 4000 sene önce ağrıları dindirmek amacıyla Uzakdoğu'da keşfedildiği ve uygulandığı bilinmektedir. Akupunkturu Avrupa'ya ilk getiren ve tanıtan hekim Dr. Wilhem Ryne (1683) olmuş, sonraları Dr. George Sovlie De Morand (1950) tarafından kaleme alınan beş ciltlik "Çin'de Akupunktur" adlı eser bu alandaki en önemli dönüm noktalarından birini oluşturmuştur.

MT: Akupunkturun ülkemizdeki tarihsel gelişimi nasıl olmuştur?

1980'li yılların sonunda Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Akupunktur Üst Komisyonu kurulmuş, takibinde Sağlık Bakanlığı, akupunktur yöntemini 29 Mayıs 1991 tarihli Resmi Gazete ile resmen kabul etmiştir. Ardından akupunktur tedavisinin bilimsel yöntemlerle yapılmasının esaslarını düzenleyen Akupunktur Tedavi Yönetmeliği yayınlanmıştır. 1995 yılında akupunktur uygulayıcılarının almış oldukları eğitimlerinin "Akupunktur Üst Kurulu" tarafından değerlendirilmesine ve uygun görülenlere "Akupunktur Uygulama Sertifikası" verilmesine karar verilmiştir. Böylelikle akupunktur, isteyen her hekimin yapabileceği bir uygulama olmaktan çıkmış ve aldığı eğitim sonrası bilimsel bir temele dayalı akupunkturist tanımı yaratılmıştır.

MT: Akupunktur için neden tamamlayıcı tıp ifadesi kullanılmaktadır?

Geleneksel olarak etkili olduğu gözlenen ve bilinen; ancak modern tıp yani kanıta dayalı tıp kavramı içerisinde deneysel koşullarda doğruluğu tekrarlanamadığı için kabul görmeyen tedavi yöntemlerinden birisi olarak görüldüğü için bu kavram kullanılmaktadır. Önceleri "alternatif tıp" olarak isimlendirilmesi hiçbir bilim insanının itibar etmeyeceği bir tanım olarak tarih sayfalarında kalmıştır. Son yıllarda akupunktur ile ilgili deneysel çalışmaların sonuçlarının bilimsel yayınlarda yer bulması bu konuda iddialı yeni bir tabloyu gözler önüne sermektedir.

MT: Akupunktur nasıl uygulanır? Hangi sistemler üzerinde etkilidir?

Akupunktur, özel tasarlanmış ve paslanmaz çelikten üretilmiş tek kullanımlık çok ince iğnelerin belirli noktalara uygulanmasıdır. Akupunkturun temel prensipleri içerisinde endokrin, limbik ve otonom sinir sistemlerinin denge içerisinde çalıştırılması yer almaktadır. Akupunktur, ekollere göre farklı vücut kısımlarına uygulanabilir. Vücut akupunkturu vücudumuzun değişik noktalarında detektörlerle saptanarak tanımlanmış akupunktur noktalarına uygulanır. Ayrıca, akupunktur noktalarına uygulanan iğnelere çok düşük frekansta elektrik akımı ile elektro-akupunktur; medikal dozda lazer ışını tatbik edilme-

Prof. Dr. Hakan Hamdi Çelik
Klinik Anatomi Derneği Başkanı ve
Akupunkturist

siyle ise lazer-akupunktur uygulamaları geliştirilmiştir. Akupunktur uygulaması ile analjezi, motor fonksiyonlarda iyileşme, immün sistemin güçlendirilmesi ve metabolizmanın düzenlenmesinde olumlu etkiler gözlenir.

MT: Akupunktur tedavi yöntemlerinin bilimselliği için en geçerli kanıt nedir?

Dünya Sağlık Örgütü, 1979 yılında akupunkturu bilimsel bir tedavi yöntemi olarak kabul etmiş ve sıraladığı hastalıkların tedavilerinde uygulanabileceğini onaylamıştır. 1997 yılında Dünya Sağlık Örgütü'nün desteğiyle Amerikan Ulusal Sağlık Enstitüsü bünyesinde "Akupunktur Konusunda Uzlaşma Paneli" gerçekleştirilmiş ve akupunkturun uygulama alanları güncellenmiştir. Belirlenen 40'a yakın endikasyon alanı ve sonuçlar da JAMA Dergisi'nde 1998 yılında, 280. sayıda yayımlanmıştır. Son 25 yılda Avrupa'da, özellikle Fransa, Avusturya ve Almanya'da, sonrasında ABD'de gelişen yeni ekol uygulamalar, akupunkturun üniversite ortamında bilimsel yaklaşımla sorgulanmasını sağlamıştır.

MT: Ülkemizde akupunktur eğitimi süresi ne kadardır ve nerede alınabilir?

Sağlık Bakanlığı'nın yetkilendirdiği üniversitelerin tıp fakülteleri, açtıkları kurslarla akupunktur eğitimi vermektedir. Halen Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakülteleri Akupunktur Birimi Koordinatörlükleri bu konuda yetkilendirilmişlerdir. Akupunktur Tedavi Yönetmeliği'ne göre; ülkemizde akupunktur uygulayabilmek için Akupunktur Bilim Komisyonu'nun kararları doğrultusunda en az 480 saat süren bir kursu tamamlamış olmak gerekmektedir. Bu eğitim sonrasında Sağlık Bakanlığı Bilim Komisyonu yetkililerinin de katıldığı sınav komisyonu huzurunda yapılan sınavda da başarılı olmak gereklidir.

MT: Akupunktur, gelecekte uzmanlık eğitimi içinde de yer alacak mı?

Akupunktur eğitiminin tıp fakültelerinde ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerde uzmanlık eğitimi içinde verilebilmesi talebi yakın bir gelecekte kaçınılmaz olarak karşımıza çıkacaktır. Bu noktada önemli olan bu eğitim için gerekli alt yapının ve özellikle de yeterli nitelikte ve sayıda eğitimcinin sağlanabilmesidir. Eğitim programlarının içerisindeki anatomik yaklaşımların kadavra üzerinde bizzat uygulamalı olarak yapılmasının tartışılmayacak kadar değerli olacağını belirtmek isterim. Akupunktur uygulamalarının üniversite ve araştırma uygulama hastanelerinde etik kurullardan onay alınarak ve insan sağlığını da riske atmadan bilimsel kurallara uygun kontrollü çalışmalar desteğinde başhekimlikler denetiminde gerçekleştirilmesi gerekir.

Akupunktur, özel tasarlanmış ve paslanmaz çelikten üretilmiş tek kullanımlık çok ince iğnelerin belirli noktalara uygulanmasıdır.

Akupunktur, ekollere göre farklı vücut kısımlarına uygulanabilir.